

Discípulos misioneiros nunha Igrexa en saída

Plan Pastoral Diocesano
2022-2026

Diocese de Mondoñedo-Ferrol

Discípulos misioneiros nunha Igrexa en saída

Plan Pastoral Diocesano 2022-2026

«Sínodo» é unha palabra antiga e venerable na tradición da Igrexa. Indica o camiño polo que o pobo de Deus peregrina unido. O proceso sinodal é ante todo un proceso espiritual. A escoita sinodal está orientada ao discernimento persoal e comunitario. Todo discernimento implica reflexión e compromete tanto no corazón como na cabeza. «Sinodalidade» significa voltar ao máis profundo do noso ser Igrexa, derribando muros e fortalezas que só separan e dividen, para emprender un camiño de verdadeira participación, comunión e misión.

A Igrexa, como pobo de Deus, chea de gracia e de verdade, funde as súas raíces no acontecemento de Pentecoste, cando o Pai, polo Fillo, envía o Espírito da verdade e da vida á humanidade. Os apóstolos reciben a forza do Espírito Santo nun contexto de debilidade e de medo. Cando sentimos medo é porque nos centramos en nós mesmos, nos autorreferenciamos e nos asusta a realidade. Cando escoitamos ao Espírito descubrimos que «é posible unha Igrexa outra»¹, que temos que superar os nosos medos para construír e ser a Igrexa da confianza, a que se arrisca cada día na misión e no exercicio da misericordia.

Queremos ser unha Igrexa sinodal ao servizo dunha humanidade soñada por Deus como fraternidade universal. Queremos ser unha Igrexa en camiño que coída a casa común, na que habitan tódalas criaturas, que son signo do amor de Deus que se expresa a raudais nas diversas formas de vida. Como Igrexa diocesana temos escoitado ao Espírito que nos dí que temos que deixar que medre en nós cada día a esixencia da sinodalidade. Temos elaborado este *Plan Pastoral Diocesano 2022-2026* a partires da experiencia sinodal que vimos de comezar, do camiño que temos percorrido xuntos e do tramo que inda nos queda por percorrer. Isto é o que o Espírito lle dí á Igrexa de Mondoñedo-Ferrol.

---

¹ Cf. Y Congar, *Verdadera y falsa reforma en la Iglesia*, Salamanca, 2014. Citado por el papa Francisco en el discurso de apertura del Sínodo. Cf. también SC 21.

Obxectivo xeral

Animar procesos que nos comprometan máis e fagan de nós unha Igrexa máis sinodal.

[Referencias doutrinais: FRANCISCO, Exhortación apostólica *Evangelii gaudium*, sobre o anuncio do Evanxeo no mundo actual [24.11.2013]; FRANCISCO, Carta encíclica *Laudato si'* sobre o cuidado da casa común [24.05.2015]; FRANCISCO, Exhortación apostólica postsinodal *Amoris laetitia*, sobre o amor na familia [19.03.2016]; FRANCISCO, Exhortación apostólica *Gaudete et exsultate*, sobre a chamada á santidad no mundo actual [19.03.2018]; FRANCISCO, Exhortación apostólica postsinodal *Christus vivit*, aos xoves e a todo o pobo de Deus [25.03.2019]; FRANCISCO, Carta encíclica *Fratelli tutti* sobre a fraternidad e a amizade social [03.10.2020].]

Documentos síntese do sínodo [diocesano e nacional].

Discípulos misioneiros nunha Igrexa en saída

Plan Pastoral Diocesano 2022-2026

Obxectivo xeral

Animar procesos que nos comprometan máis e fagan de nós unha Igrexa máis sinodal.

1. O camiño

É importante saber de onde vimos e a onde imos. Só se somos capaces de entender isto seremos capaces de descubrir o camiño. Neste senso debemos lembrar o gran acontecemento eclesial do ano 2020, o Congreso de Leigos «Pobo de Deus en saída», que se celebrou do 14 ao 16 de febreiro no Pabillón de Cristal da Casa de Campo de Madrid e no que participaron máis de dúas mil persoas de parroquias, movementos, asociacións e congregacións relixiosas de tódalas dioceses españolas. O obxectivo esencial do Congreso era dinamizar ao laicado partindo do protagonismo e participación dos mesmos leigos. Sabemos que o Congreso non tiña intención de ser só un momento puntual, senón máis ben o comezo dun proceso que tería que durar varios anos.

A nivel diocesano publicase o *Plan diocesano de Unidades Pastorais*, elaborado en continuidade co traballo realizado na nosa diocese durante os últimos anos no marco da longa e rica historia desta Igrexa particular de Mondoñedo-Ferrol. O noso *Plan diocesano de Unidades Pastorais* é unha ocasión belida e axeitada para facer efectiva e real a conversión persoal, pastoral e misioneira. Esixe, por parte de todos, un cambio, unha superación de receos, dificultades e críticas destructivas, un esforzo por construír o novo, iluminados pola experiencia dos primeiros cristiáns e alentados polo Maxisterio da Igrexa, especialmente do papa Francisco na *Evangelii gaudium*. Será moi decisivo, desde esta perspectiva, darlles aos leigos o protagonismo que lles corresponde, ter en conta o número de sacerdotes,

pensar a estrutura das novas comunidades cristiás e, sobre todo, camiñar cara á unidade de criterios.

Ese mesmo ano a nosa Igrexa de Mondoñedo-Ferrol elaborou un *Plan Pastoral Diocesano 2020-2021* co obxectivo de descubrir a nosa conciencia misioneira. Daquela fomos capaces de marcarnos uns obxectivos concretos e de escoller unhas liñas de acción e uns criterios de como levar todo a bo fin. Se lembramos ben, foi a pandemia do Covid19 quen condicionou a nosa vida diaria e mailo noso camiñar xuntos a partires dese momento. Estivemos confinados moito tempo e non poidemos asumir moitos dos nosos compromisos tal como tiñamos planificado. Todo isto tivo como consecuencia, xunto co forte proceso de secularización que estamos a vivir no noso contexto social e eclesial nas derradeiras décadas, que as nosas comunidades cristiás se fosen debilitando moito máis do que era de esperar. Neste senso, alguén sinalou que vivimos en dous anos o que teríamos que vivir en dez.

Inda así non perdemos a esperanza, porque a esperanza dos cristiáns ten un nome: Cristo é a nosa esperanza. E nós sen esperanza non podemos vivir, precisamente porque non podemos vivir sen Cristo. E é xusto neste contexto que vimos de comezar o Sínodo sobre a sinodalidade, para descubrir que a Igrexa é comunión, participación e misión, traballando durante todo o curso pasado organizados en máis de cen grupos sinodais espallados por toda a xeografía diocesana. Un dos grandes momentos deste proceso, que nós entendemos como un acontecemento do Espírito, mesmo un «kairós», foi a Asemblea Sinodal Diocesana, que se reuniu na Catedral e estivo presidida polo noso bispo, a quen se lle entregou unha síntese de todo o camiño percorrido e de todo o que o Espírito lle foi dicindo á nosa Igrexa.

Estamos, polo tanto, neste momento do proceso sinodal, no que sentimos a necesidade de camiñar xuntos e de ser «sínodo». Isto significa estar máis atentos para escoitar, ter máis tempo para a oración, ser capaces de discernir en común, ter a experiencia dunha auténtica conversión e vivir a nosa fe desde a disponibilidad. Sabemos que as nosas comunidades son agora máis pequenas e febles e inda han selo máis, pero xustamente por eso, debemos esforzarnos en facelas máis significativas, sen perder nunca a súa dimensión vocacional, é dicir, sentíndonos todos discípulos misioneiros, chamados e enviados polo Señor desde a vocación específica de cadaquén.

2. As actitudes

Cando falamos das actitudes que queremos promover neste *Plan Pastoral Diocesano 2022-2026* estamos a referirnos sobre todo ao estilo de traballo que queremos impulsar. Trátase de provocar en cada persoa e en cada comunidade unha verdadeira experiencia de conversión, desde as realidades persoais, eclesiais e pastorais. Polo que vimos de dicir antes e polo

que virá despois, as tres actitudes esenciais que nos marcamos para o noso estilo de ser Igrexa serían estas:

1. *Sinodalidade*. Cando falamos de «sinodalidade» estamos a usar un neoloxismo que expresa a identidade da Igrexa como Pobo de Deus en camiño, en peregrinación cara ao Reino de Deus, subliñando desde xeito a dignidade común de tódolos cristiáns e afirmando ademais a súa corresponsabilidade na misión evanxelizadora da Igrexa. Pensamos que para vivir desde esta clave da sinodalidade convén subliñar a importancia da creatividade, da formación, do acompañamento personal e grupal e do traballo en rede e, sobre todo, atender especialmente ao que ten que ver coa acollida, a escoita e o diálogo. En última instancia trátase de apostar por un estilo de Igrexa, polo estilo de Igrexa que queremos construír, conforme ao modelo que nos propón o papa Francisco. E, por iso, a segunda actitude: o discernimento.

Algúns accións que promoven a sinodalidade:

- Organizar asembleas parroquiais, arceprestais anuais para convivir e compartir, día da parroquia, da upa, do arceprestado.
  - Celebración das xornadas especiais a nivel diocesano e nacional.
  - Visibilizar na liturxia a ministerialidade da Igrexa (lectores, cantores, monagos).
  - Crear consellos pastorais e económicos nas parroquias, upas e arceprestados.
  - Transparencia na xestión económica, presentando as contas e mailos balances anuais.
  - Crear comunidades tamén a través das redes sociais e das novas tecnoloxías.
  - Implicar aos leigos nos diferentes consellos e grupos parroquiais.
  - Facer que a vida parroquial e diocesana se coñeza nas diversas comunidades, informando, convocando e invitando á participación.
-
2. *Discernimento*. Trátase dunha actitude esencialmente ignaciana, segundo o esquema dos exercicios espirituais, que o papa Francisco coñece moi ben, pois el é, verdadeiramente, un mestre na arte de discernir. Para discernir ben, dí o papa, hai que saír de si, expoñerse e involucrase na loita espiritual. É necesario saír das propias ideas e chegar ata as periferias, onde a carne ferida de Cristo nos conmove a entranas. É moi importante descubrir a dimensión comunitaria do discernimento, é dicir, o discernimento como tarefa eclesial. É xusto nese momento onde poden darse as mocións afectivas reais nas que se pode discernir o que o Espírito lle dí á Igrexa. Toda esta experiencia de discernimento axudaranos a descubrir as diversas ausencias ou presencias de Deus na nosa vida.

Algunas accións que promoven o discernimento:

- Elaborar plans pastorais anuais a nivel de parroquia, upa ou arciprestado.
- Organizar jornadas e encontros sobre cuestións sociais que teñan repercusión pública.
- Colaborar con asociacións e entidades presentes no territorio.
- Revisar a vida das nosas comunidades para descubrir o que falta ou sobra.
- Utilizar o sistema DAFO (debilidades, amenazas, fortalezas, oportunidades) para o discernimento comunitario.
- Ofrecer grupos de formación de adultos que axuden que promovan o discernimento persoal e comunitario.
- Ofrecer espazos de oración e adoración, retiros e exercicios espirituais.

3. *Procesualidade*. O papa Francisco lémbraunos moitas veces que «o tempo é superior ao espazo». Este principio permítenos traballar a longo prazo, sen obsesionarnos polos resultados inmediatos. Neste senso, a prioridade do tempo plásmase no feito de «iniciar procesos» confiando en que o tempo ilumine e transforme os «elos dunha cadea en constante crecemento, sen camiños de retorno». O mesmo papa ten trasladado este principio ao eido social e teno aplicado tamén á evanxelización «que esixe ter presente o horizonte, asumir os procesos posibles e mailo camiño longo», ademáis de recalcar a importancia da acción do Espírito Santo. Convén ter en conta aquí que todos somos diferentes e, polo tanto, que cada proceso debe ser personalizado, sen anular nunca a individualidade de cadaquén. Sabemos que para vivir esta procesualidade fai falla ese amor misericordioso ao estilo dunha nai que segue e acompaña garimosamente o camiño da vida de cada un dos seus fillos «atándoo con cordas de tenrura» (Os. 11,4).

Algunas accións que promoven a procesualidade:

- Organizar encontros previos á celebración de calquera sacramento, buscando a participación dos adultos.
- Artellar en cada parroquia, upa ou arciprestado, un equipo misionero.
- Coidar moito o encontro persoal e mailo acompañamento, con atención especial ás familias.
- Ofrecer formación e acompañamento para situacións de especial dificultade (crise familiar, enfermidade, dolo).
- Coidar a iniciación cristiá de tódolos que intyerveñen no proceso.

3. As prioridades

Cando falamos de prioridades estamos recoñecendo que non somos capaces de afrontar tódolos retos que se nos presentan e, por iso, porque «a ceifa é moita e os obreiros poucos» (Mt. 9,37), trátase de ver cales son as tarefas máis urxentes, aquilo que xa non pode esperar. Neste senso e tendo en conta tanto as persoas coma os recursos cos que contamos, parécenos que convén sinalar estas prioridades:

1. Crear comunidades vivas e significativas.

Debemos esforzarnos en eliminar da nosa acción evanxelizadora e do noso estilo de vida cristián o individualismo, a autorreferencialidade, o afán de protagonismo e masilla autosuficiencia. A comunión, a fraternidade e maila sinodalidade teñen que ser as notas das nosas comunidades para que estas sexan vivas e significativas. Temos que aprender a valorar os diversos carismas e entender a diversidade como unha riqueza. O feito de que sexamos menos debe axudarnos a ser máis significativos.

Estamos convencidos de que un non pode ser cristián el só, ten que selo cos demais cristiás. Necesitamos aos demais para sermos auténticos discípulos misioneiros de Xesús. El quere que vivamos a fraternidade, que sexamos comunidade, que vivamos o noso ser Igrexa. Por iso Deus quere que vivamos o misterio da comunión, especialmente neste tempo no que a fragilidade das nosas comunidades é máis grande. Estamos firmemente convencidos de que é a comunidade quen evanxelize porque é a súa vocación e a súa misión. O anuncio do Evanxeo non é cuestión de francotiradores.

2. Coidar a experiencia de fe, a nivel persoal e comunitario.

Aquí é moi importante a centralidade do encontro persoal co Señor e maila vivencia dos sacramentos na nosa vida de fe; por iso é importante crear espazos de oración e encontro con Cristo, con particular coidado e atención ás celebracións da Eucaristía e dos demais sacramentos, coma chanzos no camiño de santidad de cada cristián.

Estamos firmemente persuadidos de que o cometo da vida cristiá xorde cando se dá un encontro persoal con Cristo e, por iso, debemos animalo, alentalo e provocalo, buscando espazos, tempos e instrumentos que o favorezan.

3. Atender especialmente á xuventude, aos matrimonios e ás familias.

Trátase aquí de favorecer procesos que, desde a escoita e con unha linguaxe axeitada, se dean respostas aos problemas reais que vive e

sente a mocidade, de xeito que se promova a confianza recíproca e mailo diálogo, para axudar deste xeito á súa formación, crecemento e dimensión espiritual. No tocante á familia debemos reforzar a formación prematrimonial e mailo acompañamento as parellas recién casadas.

No proceso sinodal que estamos a vivir insístese, de forma practicamente unánime, na prioridade que debemos dar á mocidade e á familia, pois é xustamente nestas pastorais sectoriais onde se pon en xogo o futuro das nosas comunidades. Por iso temos que adicar máis tempo, máis recursos, máis imaxinación e máis iniciativas a esta tarefa.

4. Acompañar a persoas ou situacións de especial fragilidade.

En relación coas persoas en situación de vulnerabilidade, debemos potenciar procesos que nos leven a un cambio de mentalidade a nivel familiar, eclesial e social, para sensibilizarnos coas situacións concretas de especial fragilidade, risco de exclusión ou discriminación, para poder acompañalos e integralos na vida comunitaria.

As nosas comunidades cristiás deben estar preto destas persoas ofrecendo sempre acollida e misericordia. A Igrexa debe ser hospital de campaña que haga xurdir a esperanza e amose o amor entrañable don Deus Pai cara aos seus fallos máis febles. Neste senso, crear e enfortecer os equipos de Cáritas nas parroquias, upas e arciprestados, será unha axuda inestimable.

4. As liñas de acción

Este *Plan Pastoral Diocesano 2020-2021* quere asumir como grandes liñas de acción aqueles catro itinerarios que xa se propuxeran no Congreso de Leigos «Pobo de Deus en saída», celebrado no ano 2020:

1. *Primeiro anuncio.* Aquí estamos a falar da manifestación explícita da fe a quen non coñece a Cristo. No contexto de secularización e pluralismo que estamos a vivir, caracterizado polo descoñecemento e maila indiferencia en relación coa persoa de Xesús, coidamos que a proposta cristiá segue a ser hoxe imprescindible para a liberación das persoas e para a humanización da sociedade.

Obxectivos

- Despertar nos evangelizadores a necesidade do primeiro anuncio.
- Promover novas iniciativas do primeiro anuncio.
- Crear equipos e espazos de acollida na diocese e nas parroquias.
- Comenzar procesos de evanxelización con xoves, matrimonios e familias.

Cada delegación diocesana, arciprestado, upa ou parroquia, deberá artellar accións concretas de xeito que se poidan acadar estes obxectivos.

2. *Acompañamento.* Cando falamos de acompañamento estamos subliñando a dimensión comunitaria e eclesial da nosa fe. Neste senso todos somos acompañantes e todos somos acompañados e, posto que acompañar é coidar ao outro, todos debemos poñer especial interese e delicadeza. Sabemos que o acompañamento pode exercerse en tódalas situacións e circunstancias vitais, e pode ser de carácter persoal ou grupal, esixindo sempre unha gran capacidade de acollida, integración e discernimento que debe axudarnos a vivir con máis autenticidade a experiencia do seguimento de Cristo.

Obxectivos

- Promover a cultura do acompañamento.
- Potenciar o carisma e maila formación do acompañante.
- Ofrecer procesos de acompañamento concreto aos xoves e ás familias, especialmente nas súas primeiras etapas.
- Promover unha pastoral da acollida e do coidado.
- Crear espazos de encontro, discernimento e acompañamento en clave vocacional.
- Animar e acompañar o procesos de creación e consolidación das Upas (consellos, equipos misioneiros).

Cada delegación diocesana, arciprestado, upa ou parroquia, deberá artellar accións concretas de xeito que se poidan acadar estes obxectivos.

3. *Procesos formativos.* Sabemos que todos debemos sentirnos chamados a medrar como evanxelizadores e, por iso, necesitamos profundizar máis na persoa de Xesús e no seu Evanxeo. En último término trátase de capacitarnos mellor para a misión, para levar adiante o encargo de anunciar o Evanxeo a todos. A formación debemos entendela como un proceso continuo, integral e permanente, de xeito que sexa sistemática e integradora, axude a medrar interiormente e a encontrarse con Xesucristo. Nestes procesos formativos debe ocupar un lugar preeminente a Doutrina Social da Igrexa.

Obxectivos

- Repensar o actual proceso da iniciación cristiá en orden á unificación de criterios.

- Ofrecer procesos formativos especialmente dirixidos aos adultos.
- Xerar proxectos de liderazgo e de formación de acompañantes.
- Potenciar a formación cristiá básica (Biblia, espiritualidade, liturxia).

Cada delegación diocesana, arciprestado, upa ou parroquia, deberá artellar accións concretas de xeito que se poidan acadar estes obxectivos.

4. *Presencia misioneira.* Trátase aquí da presenza dos cristiáns na vida pública e trátase tamén de que cada comunidade cristiá sexa unha verdadeira Igrexa en saída, que existe para evanxelizarse e que ten na cultura do encontro a chave esencial para achegarse á realidade social na que se enxerta. Sabemos que as nosas comunidades cristiás deben saír ao encontro do outro para coñecerlo mellor e descubrir a súa realidade. Neste senso o papa Francisco fala a miúdo de ser «Igrexa en saída». Ademais, desde o Evanxeo, descubrimos sempre a esixencia de estar especialmente á beira dos máis febles e empobrecidos.

Obxectivos

- Impulsar a presenza pública do laicado.
- Visibilizar mellor a dimensión social do Evanxeo.
- Coidar especialmente aquelas xornadas eclesiais con marcado contido social.
- Estar atentos á realidade para descubrir necesidades, denunciar inxustizas e repostar desde a fe.

Cada delegación diocesana, arciprestado, upa ou parroquia, deberá artellar accións concretas de xeito que se poidan acadar estes obxectivos.